

شرکت ملی نفت ایران
مدیریت پژوهش و فناوری
فرم نیازمندیهای پیشنهاد پروژه (RFP)

عنوان نیاز پیشنهادی پژوهشی

**بررسی شیوع عوامل خطر بیماری های غیر واگیر
در کارکنان شرکت نفت فلات قاره ایران**

کارفرما: شرکت نفت فلات قاره ایران

واحد متقاضی:

☐ کاربردی	☒ نوع پروژه: پایه ای
☐ محرمانه	☐ طبقه بندی: عادی

تاریخ تکمیل: 1401/06/05

1) بیان موضوعات و ضرورت انجام آن:

شرکت نفت فلات قاره ایران که از شرکت‌های تابعه شرکت ملی نفت ایران است، اوائل اسفند ماه ۱۳۵۹ برای برآوردن اهداف مطالعاتی و عملیاتی جهت توسعه، استخراج و بهره برداری از نفت خام و گاز طبیعی در خلیج فارس تاسیس شد. این شرکت از بزرگترین شرکت‌های تولید کننده نفت دریایی جهان است که وظیفه استخراج و بهره برداری از میادین نفتی کشور در طول گستره آبهای نیلگون خلیج فارس و همچنین دریای عمان را با پیشینه نیم قرن تجربه بر عهده دارد. خلیج فارس که ۲۴۰ هزار کیلومتر مربع مساحت دارد جزء دریا‌های کم عمق بوده و در اکثر نقاط، عمق آن بین ۳۰ تا ۶۰ متر است. طول آن از دهانه کارون تا ساحل دریای عمان حدود ۸۰۰ کیلومتر و عرض آن در تنگه هرمز ۵۳ کیلومتر است. حوزه عملیاتی شرکت نفت فلات قاره ایران ۱۸۰۰ کیلومتر طول در خلیج فارس و دریای عمان و به عرض متغیر از ۲۷ تا ۱۲۰ کیلومتر است. این شرکت در کل ۶۴۴۰ نفر کارمند دارد، از این تعداد ۵۹۸۶ نفر کارمند رسمی مرد هستند که ۲۶۷۰ نفر از آنها در مناطق و نواحی مشغول به کار هستند. کارگران دریایی (offshore) معمولاً به صورت چرخشی و ساعات طولانی در روز کار می‌کنند (۲ هفته کار / ۲ هفته تعطیل - ۱۶ ساعت در روز). کارگران چرخشی دریایی معمولاً محل اقامت خود را با کارگران دیگر به اشتراک می‌گذارند، فعالیت‌ها و امکانات اوقات فراغت معمولاً به محل کار محدود می‌شود (با فضای محدود، کاهش روشنایی و هوای مناسب) (۱) و همچنین با شرایط متفاوت هوایی مثل بادهای سنگین و هوای سرد مواجه هستند (۲). مطالعات نشان می‌دهند که کارمندان صنعت استخراج نفت و گاز سطح بالای استرس‌های شغلی، سلامت روان ضعیف، چاقی و اضافه وزن، تغذیه ضعیف، بیماری‌های اسکلتی عضلانی، فعالیت فیزیکی محدود و مصرف زیاد سیگار و الکل را دارند (۳ و ۴). همچنین کارگران دریایی شیفت شب نسبت به شیفت روز بیشتر از مشکلات خواب رنج می‌برند (۲). بیماری‌های غیرواگیر (NCDs)، از جمله بیماری‌های قلبی، سکنه مغزی، سرطان، دیابت و بیماری‌های مزمن ربوی، مجموعاً مسئول تقریباً ۷۰ درصد از کل مرگ‌ها سراسر جهان هستند. افزایش بیماری‌های غیرواگیر عمدتاً ناشی از چهار عامل خطر اصلی است: مصرف دخانیات، عدم تحرک بدنی، استفاده مضر از الکل و رژیم‌های غذایی ناسالم. همه‌گیری بیماری‌های غیرواگیر پیامدهای سلامتی ویرانگری را برای افراد، خانواده‌ها و جوامع به همراه دارد و سیستم‌های بهداشتی را تهدید می‌کند. هزینه‌های اجتماعی-اقتصادی مرتبط با بیماری‌های غیرواگیر، پیشگیری و کنترل این بیماری‌ها را به یک امر ضروری برای قرن بیست و یکم تبدیل می‌کند (۷). با توجه به اینکه سلامت پرسنل شرکت نفت فلات قاره ایران اهمیت ویژه‌ای در پیشبرد اهداف شرکت دارد و مطالعات محدودی در این زمینه وجود دارد، بر آن شدیم تا مطالعه‌ای جهت بررسی شیوع عوامل خطر بیماری‌های غیر واگیر کارکنان این شرکت انجام دهیم تا از نتایج حاصل از آن بتوانیم جهت ارائه راهکار برای ارتقاء سلامت آنها استفاده نماییم. بررسی عوامل موثر بر بیماری‌های غیر واگیر در کارکنان اقماری مرد این شرکت انجام نشده است. ضمن اینکه بدلائل مختلف (شرایط اقلیمی خاص شرایط کاری - مواجهه با عوامل مختلف - نوبت کاری و...) کارکنان مناطق ممکن است تحت تأثیر عوامل مختلف و نیز عوامل مرتبط با بیماری‌های غیر واگیر شرایط ویژه‌ای را تجربه کنند. لذا پژوهش در این حوزه کمک شایانی به تصمیم‌گیرندگان، مدیران و ... می‌کند تا مداخلات مبتنی بر یافته‌های پژوهش را بصورت علمی و کاربردی در این حوزه انجام دهند. چاقی، دیابت، افزایش فشار خون، مصرف سیگار، افزایش کلسترول و فعالیت فیزیکی محدود از عوامل خطر بسیاری از بیماری‌های غیر واگیر هستند. ناتوانی و مرگ ناشی از بیماری‌های غیرواگیر در سال‌های اخیر بار زیادی را به نظام سلامت وارد نموده است. شناسایی و تعیین شیوع این عوامل نقش مهمی در پیشگیری از بیماری‌های غیر واگیر و ارتقاء سلامت افراد دارد.

اهداف پروژه

هدف کلی:

تعیین شیوع عوامل خطر بیماری های غیر واگیر کارکنان مرد شرکت نفت فلات قاره ایران از مهر تا اسفند 1401

اهداف اختصاصی:

- تعیین شیوع استعمال دخانیات در کارکنان مرد شرکت نفت فلات قاره ایران از مهر تا اسفند 1401
- تعیین شیوع چاقی در کارکنان مرد شرکت نفت فلات قاره ایران از مهر تا اسفند 1401
- تعیین شیوع اضافه وزن در کارکنان مرد شرکت نفت فلات قاره ایران از مهر تا اسفند 1401
- تعیین شیوع دیابت در کارکنان مرد شرکت نفت فلات قاره ایران از مهر تا اسفند 1401
- تعیین شیوع هیپرکلسترولمی در کارکنان مرد شرکت نفت فلات قاره ایران از مهر تا اسفند 1401
- تعیین شیوع هیپرتنشن در کارکنان مرد شرکت نفت فلات قاره ایران از مهر تا اسفند 1401
- تعیین شیوع فعالیت فیزیکی محدود در کارکنان مرد شرکت نفت فلات قاره ایران از مهر تا اسفند 1401
- تعیین ارتباط مصرف سیگار و نوع فعالیت شغلی در کارکنان مرد شرکت نفت فلات قاره ایران از مهر تا اسفند 1401
- تعیین ارتباط چاقی و نوع فعالیت شغلی در کارکنان مرد شرکت نفت فلات قاره ایران از مهر تا اسفند 1401
- تعیین ارتباط اضافه وزن و نوع فعالیت شغلی در کارکنان مرد شرکت نفت فلات قاره ایران از مهر تا اسفند 1401
- تعیین ارتباط دیابت و نوع فعالیت شغلی در کارکنان مرد شرکت نفت فلات قاره ایران از مهر تا اسفند 1401
- تعیین ارتباط هیپرکلسترولمی و نوع فعالیت شغلی در کارکنان مرد شرکت نفت فلات قاره ایران از مهر تا اسفند 1401
- تعیین ارتباط هیپرتنشن و نوع فعالیت شغلی در کارکنان مرد شرکت نفت فلات قاره ایران از مهر تا اسفند 1401
- تعیین ارتباط فعالیت فیزیکی محدود و نوع فعالیت شغلی در کارکنان مرد شرکت نفت فلات قاره ایران از مهر تا اسفند 1401
- تعیین ارتباط مصرف سیگار و چرخش کاری طولانی در کارکنان مرد شرکت نفت فلات قاره ایران از مهر تا اسفند 1401
- تعیین ارتباط چاقی و چرخش کاری طولانی در کارکنان مرد شرکت نفت فلات قاره ایران از مهر تا اسفند 1401
- تعیین ارتباط اضافه وزن و چرخش کاری طولانی در کارکنان مرد شرکت نفت فلات قاره ایران از مهر تا اسفند 1401
- تعیین ارتباط دیابت و چرخش کاری طولانی در کارکنان مرد شرکت نفت فلات قاره ایران از مهر تا اسفند 1401
- تعیین ارتباط هیپرکلسترولمی و چرخش کاری طولانی در کارکنان مرد شرکت نفت فلات قاره ایران از مهر تا اسفند 1401
- تعیین ارتباط هیپرتنشن و چرخش کاری طولانی در کارکنان مرد شرکت نفت فلات قاره ایران از مهر تا اسفند 1401
- تعیین ارتباط فعالیت فیزیکی محدود و چرخش کاری طولانی در کارکنان مرد شرکت نفت فلات قاره ایران از مهر تا اسفند 1401

هدف کاربردی:

با توجه به اینکه عوامل مورد بررسی در این مطالعه از عوامل خطر بسیاری از بیماری های غیر واگیر هستند و نقش مهمی در سلامت افراد، مخصوصاً کارکنان شرکت نفت فلات قاره ایران دارند، بررسی شیوع این عوامل نه تنها سیمای شفاف و درک درستی از وضعیت موجود سلامتی کارکنان از منظر بیماری های غیر واگیر ارائه می دهد بلکه از نتایج

حاصل از این مطالعه میتوانیم جهت ارائه مداخلات کاربردی و راهکار برای پیشگیری از بیماری و ارتقاء سلامت آنها استفاده نماییم.

(2) قلمرو پروژه:

مراکز بهداشتی-درمانی وابسته به شرکت نفت فلات قاره

(3) اقلام قابل تحویل، دستاوردها و نتایج حاصل پروژه:

تعیین شیوع مصرف سیگار، چاقی، اضافه وزن، دیابت، هیپرکلسترولمی، هیپرتنشن و فعالیت فیزیکی محدود و ارتباط آنها با نوع فعالیت شغلی و چرخش کاری در کارکنان مرد شرکت نفت فلات قاره ایران از اهداف اصلی پروژه است که از این نتایج برای تعیین وضعیت موجود و ارائه مداخلات کارآمد و راهکارهای متناسب مبتنی بر اطلاعات استخراج شده جهت ارتقاء سلامت کارکنان این شرکت استفاده خواهد شد و در نهایت نیز در قالب مقاله در مجله معتبر به چاپ خواهد رسید.

(4) مراحل پیشنهادی پروژه:

این مطالعه به صورت مقطعی در مراکز بهداشتی-درمانی وابسته به شرکت نفت فلات قاره انجام خواهد گرفت. نمونه گیری به صورت تمام شماری نمونه های در دسترس انجام خواهد شد. در مهر ماه 1401 فراخوانی به کلیه بخش های شرکت نفت فلات قاره ایران ارسال خواهد شد و از پرسنل آنها دعوت خواهد شد تا جهت بررسی عوامل خطر سلامتی به کلینیک در دسترس مراجعه نمایند.

مراکز بهداشتی-درمانی وابسته به شرکت نیز موظف خواهند بود که از ابتدای اسفند ماه تا پایان اسفند ماه سال 1401، پس از پر نمودن برگه رضایت آگاهانه توسط فرد مراجعه کننده، به جمع آوری اطلاعات فرد پیرامون عوامل خطر سلامتی و پر کردن پرسشنامه های تهیه شده بپردازند.

شرکت کنندگان بر اساس نوع کار به پنج گروه تقسیم خواهند شد، maintenance, drilling; administrative, operational, and service (9)

عوامل خطر سلامتی شامل موارد زیر است: اضافه وزن ($BMI > 25-30$)، چاقی ($BMI \geq 30$)، سیگاری فعلی (current smoker) فردی که در طول زندگی خود حداقل 100 نخ سیگار مصرف کرده باشد (10)، مصرف سنگین روزانه الکل (heavy drinking day) مصرف حداقل 5 واحد الکل در یک روز در سال قبل (11)، فعالیت فیزیکی محدود (کمتر از 150 دقیقه فعالیت ورزشی هوازی با شدت متوسط یا 75 دقیقه فعالیت ورزشی هوازی با شدت زیاد در هفته) (11)، افزایش فشار خون ($BP > 140/90$ در دو نوبت) (13)، دیابت ($FBS > 126$ یا $HA1C > 6.5$ یا دو نوبت $2HPP > 200$) (14)، اختلالات چربی خون ($LDL > 190$) (15).

معیار ورود به مطالعه کلیه پرسنل مرد رسمی، با هر سنی و سابقه کاری حداقل 1 سال در شرکت است. معیار های خروج از مطالعه عدم رضایت فرد در شرکت در مطالعه است.

کلیه اطلاعات فوق توسط افراد آموزش دیده ثبت خواهند شد. همچنین پرسشنامه های معتبر مربوط به ارزیابی خطر به صورت نرم افزار موجود است و قابلیت خرید دارند (درباره وب اپلیکیشن ارزیابی خطر سلامتی زکریا (چکاپ): این مجموعه شامل ارزیابی خطر هوشمند برای اطفال و بزرگسالان است. متون خودمراقبتی و ارزیابی خطر هوشمند براساس آخرین و معتبرترین نتایج ناشی از تحقیقات علمی و پزشکی سندی بر شواهد و تایید شده از مراجع معتبری چون سازمان بهداشت جهانی، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی جمهوری اسلامی ایران و سازمان های معتبر مرتبط با طب پیشگیری در کشورهای ایالات متحده، انگلستان و استرالیا می باشد که با تلاش متخصصین کشورمان برای مردم عزیزمان بومی سازی شده اند.

گروه هدف این مجموعه کادر درمان و مراکز پزشکی می باشد که می توانند با استفاده از امکانات آن در سریع ترین زمان ممکن به ارزیابی خطر و دادن مشاوره به مراجعان خود بپردازند. آدرس وبسایت: <https://zakariacheckup.ir>

(16)

پس از وارد کردن اطلاعات مورد نظر در نرم افزار SPSS، شیوع متغیرها با سطح خطای 0/05 آنالیز خواهند شد. همچنین ارتباط عوامل خطر و نوع شغل توسط آزمون لجستیک رگرسیون بررسی خواهد شد.

5) سایر موارد (از جمله ساختار اجرایی، موانع و محدودیت های اجرایی و ...)